



ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6, 10433 Αθήνα
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231
e-mail: p-e-f@otenet.gr
<http://www.p-e-f.gr>

Αθήνα, 25 Μαΐου 2015

**Αποψη της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων για τα θέματα των Αρχαίων
Ελληνικών Θεωρητικής Κατεύθυνσης στις Πανελλαδικές Εξετάσεις 2015
Γ΄ τάξης Ημερησίου και Δ΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου**

A.-

Εύστοχη η επιλογή του διδαγμένου κειμένου από τον *Πρωταγόρα* (322a-d), σχετικά με την πολιτική αρετή και το εντυπωσιακό ζεύγος (αιδώς-δίκη) του μύθου του αρχαίου σοφιστή. Η μετάφραση δεν παρουσιάζει δυσκολίες.

B.-

B1. Η απάντηση προκύπτει από το ερμηνευτικό σχόλιο του σχολικού εγχειριδίου στη σελίδα 82.

B2. Η απάντηση υποστηρίζεται από το σχολιασμό στις παρακάτω φράσεις-κλειδιά:
ᾧκουν σποράδην-ἀπώλλυντο
δημιουργική τέχνη
πολιτική-μέρος της η πολεμική
αἰδῶ τε και δίκην
ἐπί πάντας νείμω.

B3. Η επιβολή της θανατικής ποινής δικαιολογείται από:

- το γεγονός ότι όλοι μετέχουν στην πολιτική αρετή, «ἐπί πάντας... καί πάντες μετεχόντων».
- την επιταγή του Δία «κτείνειν ὡς νόσον πόλεως» αυτόν που δεν μετέχει στην αιδώ και τη δίκη.
- το γεγονός ότι η αρετή είναι διδακτή.

B4.

α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Σωστό (παρόλο που η συμφωνία του Σωκράτη και του Πρωταγόρα ως προς το διδακτόν της αρετής προκύπτει από τη συνολική ερμηνευτική προσέγγιση του διαλόγου, ωστόσο, η ορθή απάντηση δίνεται με σαφήνεια στην Εισαγωγή του σχολικού εγχειριδίου (σ. 55), η οποία όμως δεν περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη.

B5.

λοχαγός-ἄγοντα

αγαλλίασις-ἀγάλματα

θρέψις-τροφή
βαθμῖς-βωμούς
ἀφιξίς-ικανή
οχυρός-μετεχόντων
διάδημα-δεσμοί
νεογνός-γένοιντο
ολέθριος-ἀπόλλυντο
δεισιδαίμων-δείσας

Το αδίδακτο κείμενο είναι από τον Θουκυδίδη, *Ιστορία Α, 15. 1-2, Αρχαιολογία, σύντομη επισκόπηση των παλαιότερων γεγονότων*, κείμενο απαιτητικό, χαρακτηριστικό, όμως, για τη θουκυδίδεια πυκνότητα λόγου και ύφους.

Γ1.

Ενδεικτική μετάφραση

Ἔτσι λοιπόν είχαν τα πράγματα με τις ναυτικές δυνάμεις των Ελλήνων, ὅσα ἔγιναν τον παλαιότερο καιρό και αργότερα. Ὡστόσο, μεγίστη δύναμη απέκτησαν ὅσοι ἔστρεψαν την προσοχή τους στο ναυτικό και με την αύξηση των εσόδων και με την κυριαρχία ἐπάνω στους ἄλλους· διότι ἔκαναν επιδρομές στα νησιά, και τα υποδούλωναν, ιδιαίτερα, ὅσοι δεν είχαν αρκετή γη. Πόλεμος, ὅμως, στην ξηρά τέτοιος ὥστε να αναδειχθεῖ ἀπὸ αὐτόν σημαντική στρατιωτική δύναμη δεν ἔγινε κανένας· ὅσοι ἔγιναν ἦταν ἀνάμεσα σε γείτονες, και εκστρατείες σε ξένες περιοχές, πολύ μακρινές ἀπὸ τον τόπο τους, για να υποτάξουν ἄλλους, δεν επιχειροῦσαν οἱ Ἕλληνες. Δεν προσχωροῦσαν στις ισχυρότερες πόλεις ὡς υπήκοοί τους οὔτε πάλι επιχειροῦσαν, ἐνωμένοι ὡς ἴσοι, κοινές εκστρατείες.

Γ2.

ἦν-ἔσται
ἐλαχίστην-ἐλάττωσι
προσσχόντες-προσσχῶμεν
ἐπιπλέοντες-ἐπιπλείτε
κατεστρέφοντο-κατεστράφθω
μάλιστα-μάλα
διαρκῆ-διαρκές
ἐκδήμους-ἐκδήμοις
οὐδεῖς-οὐδεμιᾶς
ἐξῆσαν-ἐξελθεῖν.

Γ3 α. τα ναυτικά: υποκείμενο του ἦν, αττική σύνταξη
αὐτοῖς: αντικείμενο στο προσσχόντες
ἄλλων: γενική αντικειμενική στο ἀρχῆ
ἐπί καταστροφῆ: εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού
υπήκοοι: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου.

Γ3 β) Ἄπαντες γινώσκουσι... ὅτι περιποιήσαντο
Ἄπαντες γινώσκουσι... περιποιήσασθαι... τοὺς προσσχόντας
Ἄπαντες γινώσκουσι... περιποιησαμένους... τοὺς προσσχόντας.

Από την ΠΕΦ